

IX.

F a t a N i d r o f i a n a

o f

S. Stanche.

THE HISTORY OF THE

OF

THE

Fata Nidrosiana

ex jussu Episcopi metricè exponenda.

Oratio inauguralis. *)

Commoda materies, quæ tempestatibus his sit,
Hisce sacris, his digna Viris, his artibus æqua,
Quæque loco mihiqve simul respondeat, hærens
Cogito, et in dubias rationes scindor ubiqve.

Namque coacta Virùm non segnia pectora coram
Cernimus, et circum mentes funduntur et aures,
Et bene doctorum veneranda minoribus ora.

Et sive aspiciam surgentes denuo musas,
Seu meditor munus, seu fata remando Nidæ
Successusqve scholæ, mens istas horret abysfos,
Incertusque abeo. Nam non per compita Romæ,
Per cunas, faciemqve, forumqve, et gesta Qvirorum
Magna ferar, nec summa seqvar fastigia mentis
Græjugenum doctæ, fraudesqve artesqve Pelasgum,
Vel quæ concernant Divos, Superosqve, Deosqve.
Scilicet ingenio sunt hæc nimis ardua nostro:

Magnos magna juvant, versentqve minora minores,

Fata canam Nidæ, repetens primordia rerum,
Successus, series, et quicquid fata subinde

*) Denne Tale blev holdt paa Skolen i Trondhjem i December 1709.

Sera dederunt novi, vel tempora ab indole prisca
 Degenera invexere mali, tuleruntque suprema
 Tristitia. Sed rebus quantis immisceor? et quam
 Difficile aggredior lembo levioere profundum!

Aoniæ Musæ, Superum Rex, Pallas, Apollo,
 Et quæ plura colunt facilis vaga numina venæ,
 Vos mittam, nec Vestra ferent res nomina nostræ.
 Sit mihi pro vena, sanctos qui suggerit ignes,
 Spiritus, et gelidam succendat numine mentem!
 Et Vos præsentem, illustris turba, favete!

Est locus Arcetum (coluisti rustice Turne)
 Nidrosiam veteres dicunt, dicuntque moderni,
 A circumfuso fortitus flumine nomen.
 Hic olim haud nisi villa fuit, pecorumque ministri
 Duxerunt longo pasturos tempore tauros,
 Lanigerumque pecus flaventi lusit arena.
 Sed ruris facies, et amoeni fluminis unda,
 Planitiesque loci, et statio opportuna carinis
 Invitant facili crescentes munere cives.
 Rex fuit (agnoscas senium) Trygonis Olaus,
 Sextus Norvegiæ tenuit qui sceptrum Monarcha,
 Armipotens, lenis, prudens, pius, atque peregre
 Ad Latium et Danaos factis erroribus ingens.
 Hic fuit, hic primus, Nidæ qui condidit urbem,
 Intuleratque Deum verum, tuleratque profana
 Numina, et e templis vanas eiecerat umbras.
 Hic fuit, hic primus templi spectabilis auctor,
 Fundatorque aulæ, cujus nunc rudera cernis,
 Et faciem, pridem rugas quæ duxit aniles,
 Dissimilisque sui est. Tanta est injuria seclis.
 Hic fuit (agnoscas iterum senium) ante peractos
 Mille fere, tria nam modo secula dempseris, annos,

Qvi Boream zelo insigni Boreæque leones
Rexit, et indomitos lustrali molliit unda.

Sed qua prima sequar divina secula mente
Archivis ne, Nida! tuis injuria fiat?
Num repetam bellis animosas undiqve gentes,
Natales populi, vexilla, insignia, peltas,
Hastas et spathas, galeas, heröas et illos,
E quorum tumulis reverendæ corpora molis
Emineant etiamnum, injectaque pondera tollunt?
Numne etiam referam, genuit quas Nida, sorores,
Qvas Arctos sit passa vices, quibus effera Diris,
Qvi motus, que bella, quibus revoluta capistris,
Et queis dissectis doluit male faucia membris?
Historici illud opus. Nocet heic per inania ferri.

At Dea bellipotens, tu dignis turgida crisis
Mavortis Bellona soror! dic quanta trophæa,
Qvot favos motus, qvot nostris bella plateis
Vidisti, et quoties dubio discrimine nostra
Nida tuis tremuit bellax satis area bellis.
Non memorare libet, nec res est temporis hujus
Exigere id totum decoris, qvod in ægide et armis
Majorum virtus meruit. Sat fera futuræ
Secula posteritatis habent. Sed in urbis honorem,
Namque sub urbe stetit, de tot modo sistimus unum.

Rexerat egregie, belloque et sanguine multo
Svaro diu crebros e regno et finibus hostes
Pulsarat fortis, cum tandem navibus auctus
Rex Magnus magnis et multo milite Nidam
Appeteret rabidus, regnoque extrudere justum
Tentaret Regem. Fiunt promoeria campus,
Qvo pugnaretur, monuitque hæc Svaro monenda:

„Magne! nec invideo nomen, quo jure requiras
 Hoc regnum, sat scire potes. Pater est tibi clarus,
 Sed non rege tamen satus es, nihilominus arma
 Tuque paterque tuus capitis. Fecistis inique
 Hæredes regni dubios, dum coede meorum
 Fecistis vobis aditum; sed lætor habere
 Me tandem campum, quo justas summere poenas
 A Vobis poterò. Nec sic erit insuper Arctos
 Principe sub dubio, dabit hæc sed vespera sortem.“

Dixerat et subito, quod dextra hastile ferebat
 Projicit in squamas hostis, lævaque parentem
 Corripit Erlingum, sternitque. Supinus arena
 Ille ait: et dubitas, Svaro! gravioribus annis
 Non fore virtutem? dubitas, monstrabo, verutumque
 Exceptus misit pedibus, nec segnius egit,
 Sed duo de fociis, Svarone sagacius icum
 Declinante, cadunt et figunt oscula matri.

Interea magno miscetur murmure campus,
 Exoritur clamorque virum clangorque tubarum,
 Haud aliter quam cum perrupto turbine venti
 Confligunt, Zephyrusque, Notusque et lætus Eois
 Euris equis: fridunt silvæ, sævitque tridenti
 Spumeus, atque imò Nereus ciet æqvora fundo.
 Ipse inter primos correpta Svaro bipenni
 Sat latam facit inde viam; furit atra juvenus
 Acriter hinc atque hinc; nec ferrum, saxa, nec ullum
 Telorum interea cesat genus. Acris utrinque
 Fit pugna, et cecidit Spolo, cecidere trecenti
 Heroësque alii, donec confosus et ipse
 Concidit Erlingus, sed non sine vindice dextra.
 Maturate fugam focii — cecidit pater ingens —
 Magnus ait, fugiunt illi, sedesque relinquunt

Svaroni tutas. Sed quod memorabile tanti
 Relictum est spolium Comitum, tantique cadaver
 Nostra ex fangve Rosa tegitur, documentaque rerum
 Gestarum æterno vultque obfignare sepulcro,
 Qualiter et Regum tot condita corpora signant.

Grandis eras quondam, Niderofia! gloria gentis,
 Grande decus reliquasque inter tam nobilis urbes,
 Qvam solet esse venusta inter narsturtia lychnis.
 Nam situs et senium, vires, sacrique penates,
 Qvos mirere, decus majestatemque dedere,
 Feceruntque metus. Etenim borealibus oris
 Jura dedit, lambitque suæ confinia Nidæ
 Brachia, ut æterni non perfida pignora fati
 Hanc fore Reginam semper Dominisque sedile
 Principibus. Sed quid poterunt in tempora vota?
 Qvippe vices sequimur, nec fata eludere nostrum est.

At dum prisca fietit Nidæ sua forma, decusque
 Et facies illæsa, genæque, et cultus avitus
 Magnificis nusquam structuris cederet ulli.
 Præteream varia et speciosi fana laboris
 Sacratasque ædes, quæ dudum diruta fundis
 Nil nisi longa sui atque ignara oblivia sperant.
 Præteream sellam templum prope, quæ pretiosis
 Surgebat faxis, et cælis structa lapillis
 Præbebat nitidam vivente toreumate formam,
 Et fuerat Regum, scalis namque alta, tribunal.
 At juvat eximios templi cathedralis honores
 Enarrare, Rosæque sacros percurrere flores,
 Et qua forte fietit, quoque hæc molimine crevit.
 Tum postquam vanæ liquerunt pectora curæ
 Turbaque vana Deum, et melior pia notio menti
 Venit, et e Christo coepit gens effera dici,

Tum cum millenus post Christum fluxerat annus,
 Et tenet imperium Græci succesfor Haraldus,
 Rex pius et prudens in Servatoris honorem
 Præclarum meditatur opus, ducibusque vocatis
 Exciderant forsân venerando hæc gutture dicta:
 Vos mea, vos dextra, et firmati culmina regni,
 Flos veterum virtusque virûm! meministis opacas,
 Quæ cubuere diu, tenebras, borealibus oris,
 Et dubios fecere Deos. Melioribus usos
 Indiciis, sanctaque fide, certisque salutis
 Pignoribus decet, O! quoquam perolvere grates
 Et tenui saltem coelis adolere salino,
 Est animus Christo (nam pace quiescimus) ædem
 Erigere insignem, rerum monumenta mearum
 Atque animi in Divina mei; nec dicere tantum
 Collibet, at nobis manet invariata voluntas.
 Quare agite et facilem moli conquirite fundum,
 Materiem, artifices et quicquid vota piorum
 Maturet; cita namque placent molimina Divo!
 Dixerat, atque illi non segnes iussa capesunt.
 Postera jamque dies roseo surgebat Eoo,
 Cum rupes, udumque lutum, et coementa parantur,
 Atque opus insigni studio aggrediuntur et arte.
 Non erat heic gazæ studium, nec parcitur auro
 Fortunæque bonis. Movet omnes spiritus idem,
 Idem animus; retegunt geniali mente latentes
 Thesaurus, fufisque dabantur munera læmnis.
 Mane novo vestit croceo velamine collem
 Infurgens Matuta pium, qui plurimus urbi
 Imminet, adversasque aspectat desuper arces,
 Aula cucullatis quondam, nunc flebilis echus
 Nympharumque domus. Nam quæ videt æthera parte

Rupe cava reddit voces resonabilis, et sunt
 Dulces intus aquæ, vivoque sedilia saxo.
 Hoc vitreas dixere Deas sua corpora fiagno
 Abluere, hoc templum meditantes pondera saxo
 Avulsisse, atque ad muros misisse feretris,
 Qualiter haud dubiis restant vestigia signis.
 Instant ardentis operi, pars ducere muros,
 Moliri que ædem, et manibus subvolvere saxa,
 Dum scopulos æquant alii, magnasque columnas
 Rupibus excidunt, nec erat qui segnis agebat,
 Sed quisque incumbit sedulo indefessus agendo;
 Haud aliter quam cum per rura æstate recenti
 Sedula gens operantur apes, ubi gentis adultos
 Educunt foetus, aut cum liquentia mella
 Stipant, et dulci distendunt nectare cellas,
 Aut onera accipiunt venientum, aut pondera ponunt,
 Fervet opus, redolentque thymo fragrantia mella,
 Exurgit templum, cui par non viderat ætas,
 Nec visura fiet seqvior; nam cæsa dolabris
 Lævia saxa jacent solidas imitantia rupes,
 Et mire cælis distincta videntibus exstant.

Ast opus egregium non id perfecerat ævum,
 Nec fieri poterat, cum pandis undique muris
 Surgeret, et vasta deberet crescere mole.
 Adjecere decus seqviores ordine Reges,
 Marmora (fusa putes) et amanda luce Smaragdos,
 Atque alabastritas, quæ templi moenia circum
 Fulserunt numero innumero, quoad lima suprema
 Præfulis accesitque, adytoque ornavit honesto.
 Jamque erat exactum mira Jovis arte facellum,
 Erectæ pinnæ, pyramis commissa columnis,
 Et frons occiduus cælati splendoris umbris

Auratisque viris, nec erat quod deesset ad æquum
Delubrum, nisi quod non posses dicere fanum.

Sed male præterii portam raram ædis ad austrum,
Cujus erat pretium, quod nec reparaveris auro,
Nec liceat, quamvis solerti fingere mente.

Nec melius tacui sacrata volumina, dudum
Quæ periere, aras, calices, anathemata, acerras,
Vestes, et pallas, simpuvia, vasa, patellas,
Thuribula, et thenfas, humeralia, fercula pompæ,
Et quæ plura hujus templi monumenta fûere,
Quæ prætiofa forent, ni deessent, pignora seris.

Et ne prima putes incondita tempora, et actus
Non nisi dedecores, faciem cape protinus ævi.

Rex fuit ante Rosam nascentem divus Olaus,
Cui sancti fecere sui pia nomina mores,
Ut sanctus clueat, quem, postquam coede cruenta
Placaslet fratrem et sitientes fata colonos,
Post mortem vixisse ferunt, tonsisque capillis
Flaventes rediisse comas unguisque resectas,
Qualiter attonitæ vidissent somnia matris.

Hinc (nam creduli erant veteres) conduntur in urna
Reliquiæ pretiofa sacræ, et gesta per urbem
Promeruere aurum ludibria grande quotannis,
Queis pariter donis veniebat gloria templo,
Fortunæque viris sacris, et prospera clero;
Nam magni reditus fecerunt vivere ritu
Magnatum, domibus, paterisque, quadrisque, scyphisque
Et meliore fato felices vase metallo;
Quod commune decus communi clauditur æde.

Plura quidem meruit Regis sanctissima virtus,
Et merita et leges, quæ tot per secula Neros
Frænarunt, majore fide et conamine dici,

Ni properaremus visuri virgine sacra
 Claustra repleta Rosam circum, pigrosque cucullos,
 Qvi meritis meliore suis sunt foenore fructi.

Attigerunt lætos hæc irrita pondera campos,
 Et gratos tenere locos: pars cominus Elgam,
 Holmum alii, atque alii Reinam, Schulonis avita
 Prædia, quæ dederat Monachis; ut et insula Tutra
 Tuta fuit sedes, et amoenis confita malis
 Otia grata dedit. Sed nunc nisi rudera quædam
 Non licet aspiciere et temerati corporis umbras.

Sed quo demigro? Justis non sufficit hora
 Historiis, igitur seriem narrare lubebit,
 Et quævis Relligio suffulta sit improba fulcris.
 Primus hyberborea mitram tulit urbe Sigurdus,
 Sedulus antistes (quantum permitteret ætas)
 Nec male compositus; subeunt post ordine longo
 Grym, Jonas, Kittil, sed te, Regnare! Rodolfus
 Præiit, Asqvatorus premit et Sigurdus uterque,
 Albertus, qverulusque Simon, Reidarus, Jvarus,
 Qvi bis sex faciunt modo si superadditur unus.

Sed post pontificum selecta est patria sedes,
 Cum dena emensus fuerat sol secula cursu
 Aureus, atque ultra centum superaverat annos,
 Lustraque bis quinque et binas cum frigore brumas,
 Accitus Jonas fuerat, qui primus obibat
 Id munus, mitraque sacer lituoque decorus
 Incedebat, eum sequitur pulcherrimus ordo,
 Ter deni fratres, si solum exceperis unum,

Quorum longa labor nimius sit nomina chartæ
 Tradere. Sufficiat periisse in præfule papam
 Ultimo, et a terris fugisse scelestâ Boreis.

Hæc fuit, hæc præcis facies ætatibus urbis
 Hæc series, hi successus. Sed fata, subinde
 Qveis vitiata fuit facies et lumina, restant,
 Atque his est aliquis quoque temporis ordo tenendus. *)

Elicuit fastus cleri acres Numinis iras,
 Flagitiumque, nefasque, et abusi crimina verbi,
 Claustrorumque scelus, quod non ratione peractum
 Una, sed vario pepererunt triste labore.
 Jamque erat ut vellet justis affligere poenis
 Omnipotens, steteratque leues ut mitteret ignes,
 Nec statuit frustra; nam misla tonitrua templum
 Incendunt, pereuntque iterumque iterumque sacrata.

Sed non ira Deï potuit meliora protervis
 Mentibus extorquere, ruunt in crimina quævis,
 Firmatique abeunt. Pars ludicra numina adorant,
 Pars jugulant, furantur hi, bacchantur at illi,
 Et super omne tument vitiata virgine claustra
 Prostituuntque scelus. Venit hinc et tertius ignis
 Ædibus his sacris, volitansque a principe templo

*) Ironthiens Domkirke afbrændte

1ste Gang 1328 3die April.

2den — 1431 2den Jullis.

3die — 1531 3die Mai.

4de — 1708 2den August.

5te — 1719 — Januar.

Flamma, peragratis tot pasibus, hauserat Holmam,
Sic nihil immensas impune effugerit iras!

Majestas æterna, Deus benedicte per ævum,
Nec benedicte satis! quæ mens erat ignibus istis?
Quidve volent usæ tam crebris ignibus aræ?
Nempe forent ignes prænumcia signa futuri
Excidii, quo papa facer, sacræque cohortes,
Scilicet ignavum pecus his decederet oris,
Diffugeretque, velut flagrante ciconia nido.

Et jam tempus erat, quo, post tenebrosa sacrorum
Et longam noctem, qua pressa obdormiit Arctos,
Jam nova fax rediit venturæ nuncia lucis,
Atque animis aurora piis; dilucula dices,
Cum neque tu lucem, nec possis dicere noctem,
Inter utrumque manet, donec post tempora quædam
Matura jam luce dies stetit almus Olympo.

Defendere diem, quam Coeli gratia fecit,
Quamque, Luthere! dabis, mitrato vertice sacra
Et meritis spectata suis hæc nomina, gratum:
Gaafius heic primus generosa sanguine cretus
Eminuit, stiteratque gregem, cui nupera clades
Perdidit effigiem et mentiti corporis umbras
Conspectumque sui. Jam vero ut jura vetustis
Sint sua, ferale lubet heic annectere versus:
Gaafius hoc posuit sub marmore membra Joannes,

Qvi decus illustris nobilitatis erat.
Stirpe quidem natus celebri, virtute celebri
Rexit sed studio nobiliore genus.
Nam Ichola doctrinæ titulum, virtutis honores

Rex dedit a Christi nomine nomen habens.
 Nectare et ambrosia coelesti pavit ovile
 Annos ter denos, optime Christe! tuum.
 Sedulus excubiis urfosque luposque fugavit,
 Dum sacra hæc vigilans præful in urbe fuit,
 Qvam constans fuerit, Regi quam fidus Achates,
 Gens inimica tibi, Rex Friderice! docet;
 Ast nunc marmorea corpus sub mole quiescit,
 Spiritus athereas incolit ipsa domos.
 Sic stetit *). At sequitur Magni nunc filius, idem
 Nomine et officio, sed fato et sorte paterna
 Dislimilis, nam dimidios vix muneris annos
 Vixerat, atque adeo de se non multa reliquit,

Ast qui jam sequitur, multis erroribus actus,
 Consummatus erat studio Grönbeccius omni,
 Musarumque decus, totos qui magnus Hyantas
 Atque Helicon simul divino hausisse videtur
 Pectore, et exegit viginti in munere brumas.
 Præteream magnos, quos ferret forte labores
 Insultusque graves Procerum, et quas Gnolius iras
 Impegit, quasque atra tulit Libitina dolores,
 Arumnasque Erebi proles, cum noverit omnis
 Esse viris doctis non præter fortis iniqua.

Succedit merito nunc inclutus Arreboënsis
 Noricus ille Maro et divina mente poeta,

*) Disse Vers, saa og M. Hans. Gaases Skilderie stode lige ovenover
 Laugmand Dreyers (nu Oberst Mangelens Stol i Choret.)
 Sigesaa Biskop Grønbechs Epicaphium, Hvilke jeg affkrev i Baaren
 1708, førend jeg reiste med Biskop Brog til Nordland. Imidlertid
 brændte Kirken.
 E c h a n e h e.

Ingenioqve sagax, cui non dedit Itala tellus
 Non Tiberis Rhenusqve parem, namqve ille sopitas
 Restituit musas, et fufas frage Camoenas
 Erigit et dedit ore loqui meliore Boréis.
 Jamqve aufa est cunctis Heliconæ opponere terris
 Nida fuum, et factum peregrinæ temnere lingvæ,
 Opprobriumqve fui, nam tanto illufiris Homero
 Invitare poteft omnem in discrimina terram.
 Sed quid Mufa juvat, cum nos odisse fudebit
 Gens inimica? patent etenim vel mille protervis
 Mentibus, ut lædant infontem dentibus, aufæ.
 Nec velle eft quam posse minus. In crimina jurant,
 Et bene promeritum mentito crimine damnant.

Aft dum succumbit pravorum incurfibus insons,
 Damnaturqve reus, fatorum numine furgit
 Scheldrupius, vacua potiturqve inſignis arena,
 Et quæ non licuit niſi bis duo verna priori
 Affore, multiplicat ſparta hic cum quinque relicta.

Juraſſet ſane ſubiens Bredalinus, adefſe
 Jam ſtatas horas et præſinita ſuperne
 Tempora, ut hos humilis nunc aggrederetur honores,
 Qvippe ſeverus erat; ſed tantæ munia molis
 Ter denos obiit regidus pietate per annos.
 Sed properare decet, miſſo quem Svecia miſit *)
 Arcitenente fugaci aſtro. De Fine ſubibat
 Et de fine cluit propera, nam munere functus
 (Conſecrarat enim Myſtas) vix bardocucullo
 Exutus cecidit, ſomnumqve ſubibat inertem.

*) Biſkop Schytte, medens de Svenſte havde Trondbiem.

Incipit inde frui Pontoppidanus honore
 Qvem meruit, namqve arte potens et Apolline felix
 Gestarat longo jam tempore tempora circum
 Aoniam laurum, et fat dignam vate corollam.

Sed non quinque valent Schletterum excludere Brumæ,
 Qvo minus instaret, premeretqve relicta prioris
 Signa pedum. Vir ore gravis, doctusqve, piusqve,
 Sed qui vix denos crescebat partibus annos.

At nocet haudquaquam coelo se condere lunas,
 Cum Phoebus redeat. Nec tum moriuntur honores
 Cum ceu cremato nova laus Phoenice resurgat.
 Omne decus superat patriæ venerabile lumen,
 Qvod superat, præsensqve velut radiante corruscum
 Sole jubar spargit radios, nec Phocida tantum,
 At etiam totos implet Iplendore Triones.

Suspiciende Pater! non heic in debita fundar
 Elogia et laudes, nam tu meruisse decorem
 Qvam retulisse putas satius; nec ab ore tuus mos
 Metiri facienda, tua sed ab indole Diva.

Interea surgunt iterum te vindice Musæ
 Et vitam sperant, quoniam non ire negato
 Hospitio miseræ, nec fata dolere tenentur
 Infestamqve hyemem, quæ longe exercuit ægras,
 Sed moribunda tuo faveant jam munere membra.

Plura volent ipsi, tum munere lætus Apollo,
 Tum faciles Musæ tibi Musarumqve parentes
 Jupiter et pia Mnemolyne, pro munere grata
 Solvere, et æternam meritis decernere laurum

Et famam memorem. Sed nos, tua sarcina, feros
In decus in columenque annos et fata precamur.

Sed dolens cheu! reputans, quam dulcis avitis
Temporibus viguit pietas, quam vivida virtus,
Quam sancti mores, nec non quam frigida demum
Omnia torpescunt, abeuntque in pessima quævis,
Et ceu degeneri vultu defloruit ætas.
Prisca, dolor! pietas abiit, cum matre puellæ
Virtutes abière; redit mens dedita terræ
Et studiosa sui. Non nunc sua crimina terrent,
Non pudor aut Numen, volat ast in prædia patris
Filius ante diem, et fatis lætatus avitis
Nititur, ut fiat malo imago simillima mundo.

Scilicet hi fructus maneant felicia coeli
Pignora, quæ ter quinqve dedit per secula Numen
Usurpare malis, ut gens gavisa scelestis
Cresceret, et scelerum foret indurata favore.

Meta brevis sceleri, persvadet crebrior ignis
Definere a foedis, monuitque iterumque iterumque
Esse sui memores Numen, sed iniusta malorum
Usque adeo dulcedo fuit scelerumque libido,
Ut non definiret, donec quoque nuperus ignis
Ureret et tegetet commissa piacula fumo. *)

Horrescit calamus, refugitque ut territa spectro
Mens mea, cum subeat tristissima noctis imago,
Noctis ego dico, sed forsân dixero noctem
Non bene, cum nostro fuerit sat lucida damno.

*) Die 1 et 2 Augusti 1708.

Ira Dei crudele malum. Stat Mulciber ore
 Non faciente gelu, flagrantibus horror ocellis
 Emicat, excutiunt flammaram pabula nares,
 Atque hincit lambente, micat quæ e gutture, lingua,
 Projiciuntque manus venturæ semina cladis.
 Huic Deus omnipotens: est gens hæc improba, dixit,
 Fer stabulis immicum ignem, combure scelestas
 Divitias, mala tecta cadant, pereantque superbæ
 Attalicæ vestes, et eat, quam fulgida, fastu
 Discolori tulerunt undantibus, insita, rugis.
 Nec prius indixit, tulit hic quam sedibus ignem.

Et male tum tædis instant, ubi pronubus ignis
 Interrumpit opus. Pepererunt tristitia amantes
 Fata urbi, damnumque sibi, nam non bene fomes
 Invilate diu latitantia fata tegebas,
 At latitando capit pestis vulcania vires,
 Jamque abit in flammam; concurritur undique, rebus
 Ut miseris objex fieret, pars ignibus undas
 Objiciunt, fugiunt alii, conatur at omnis
 Sistere serpentes ignes et oborta malorum,
 Sed non idcirco flammæ atque incendia vires
 Indomitas posuere, etenim quid numina contra
 Vel vires hominum, vel frigida flumina profint?

Surgit in immensum geminatis ignibus atrox
 Flamma rogam, cecidère domus, cecidere superbæ
 Magnatum turres, quin et dedit ampla ruinam
 Vulcano superante Domus sacra virginis, et quæ
 Stat Rosa sacra procul, spolatis floribus ardet.

Proh! quam moerentis repeto spectacula scenæ!
 It lugens matronâ, fitis sine lege capillis

Et cultu neglecta suo, fert ægrius infans,
 Sparguntur pueri, lascat sua sarcina quemque,,
 Ac velut effusa si quando grandine nimbi
 Præcipitant, timidus campis arcetur arator,
 Sic fugiunt omnes, quocumque agit error hiantes,
 Et pavidæ jurant se non magis affore Musæ.

Sed monte Aonio prospexit mitis Apollo
 Observatque fugam: Quid vos præsumitis, inquit,
 Jurare indociles? Numque hæc mea moenia linqvam?
 Num fugiam? Num vestra seqvar vestigia? Mentem
 Retractate. Inhibent adamata hæc flumina Nidæ,
 Et locus Aonidum nequicquam indignus amore.
 Regrediuntur eæ, sed fessis tramite anhelò
 Palluerat facies, numerusque hauritur eundo,
 Dividiturque fuga; miseretur fortis Apollo,
 Et fratris gremio langventia corpora ponit,
 At mihi, ne pereant, est cura indicta, videre.

Æternum Numen! quid ego, tua sarcina, tantum
 Pondus sustineo? Quid erunt mea brachia, fufas
 Ut Musas foveant? Provolvor stratus et imos
 Stringo pedes, supplexque manûs deosculor, æqvæ
 Ut tribuas vires! et quod res ardua nobis
 Sit nimis, id velis sancto complere vigore! *)

*) Conrectoratet haver jeg i 20 Aar betjent indtil 1729. Og da jeg dette skriver, ere 5 Conrectorer i levende Live; navnlig, min Formand Mag. Peder Schjelderup, som dette Embede i 16 Aar haver betjent; min Formands Formand Mag. Peder Uscanius, som det endda længere havde betjent; min Estermand Mag. Peder Høyer, og min Estermands Estermand Hans Pægerup. Rectoratet haver jeg betjent i 6 Aar; har og i det Embede levende Antecessor Cancelleraad Krogh, og levende Successor Benjamin Dals. I det første er jeg i Midten af 5, i det sidste i Midten af 3, alle levende.

Fundimus et meritas sincero pectore grates,
 Antistes venerande! tibi. Tibi Phyllida visum
 Protrahere e tenebris nostram, tenuemque Thaliam,
 Et quod pro studiis nostris aufugimus ipsi,
 Id decoris merito tibi nos debere fatemur.

Illustris vos turba, piis qui mentibus ægros
 Audistis casus Nidæ, quos diximus, et quæ
 Fata fuere Scholæ, faciles adjungite rebus
 Porro manus, et ferte oneri solamina nostro!
 (Namque potestis et id) ne nostra palæstra fugatis
 Intereat Musis, et cedat ab urbe Minerva,

Floreat interea Musarum summus Apollo,
 Rex pius et mitis! sit felix frage suorum
 Hostium, et adjiciat longos splendoribus annos!
 Regia tota Domus vigeat velut igne corrusco
 Distinctum coelum! Maneat sua quemque voluptas
 Et dignum virtute decus! Felicia regnis
 Sint fata, et series seros visura nepotes!

Sed vos mi Musæ facilis grex, crescite coeli
 Et studio et nutu! vestra hæc sit fertilis ædes
 Et facies dilecta Deo! videatis amicos
 Successus rerum et fatorum prospera longe,
 Et patriæ decori ac splendori vivite! dixi.